

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 12 april 2021
Onderwerp: Valkenburg aan de Geul Beweegt!

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Deze nota bevat een toekomstbestendige visie op sport en bewegen en geeft duidelijke kaders voor het sportaccommodatiebeleid. We willen zoveel mogelijk inwoners van Valkenburg aan de Geul laten sporten en bewegen in het kader van 'een leven lang sport en bewegen'.

In de nieuwe beleidsnota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!' is een doorlichting gemaakt van sport en bewegen in onze gemeente. Sport en bewegen in Valkenburg aan de Geul is als volgt kernachtig samen te vatten.

- Uit de cijfers over sport- en beweeggedrag blijkt dat inwoners van de gemeente Valkenburg aan de Geul minder actief zijn, dan de gemiddelde Nederlander. Dat komt vooral door de bevolkingssamenstelling van de gemeente, met een groter aandeel ouderen dan gemiddeld.
- Bij diverse buiten- en binnensportaccommodaties is sprake van overcapaciteit of een lage bezetting.
- Verenigingen zien een terugloop in ledenaantallen en een afnemende belangstelling van vrijwilligers. In het meest gunstige geval stabiliseert het aantal leden. Sommige verenigingen hebben zorgen over verouderde (private) verenigingsaccommodaties.
- Valkenburg aan de Geul heeft buitengewone mogelijkheden voor sporten en bewegen in de openbare ruimte. De mogelijkheden om te fietsen in de gemeente en de regio zijn uniek en dat geldt ook voor wandelen. In 2019 is onze gemeente nog uitgeroepen tot wandelgemeente van Nederland.
- De gemeente Valkenburg aan de Geul besteedt ruim meer aan sport dan gemiddeld, ook na het afslanken van De Polfermolen (€ 77,- per inwoner versus € 70,- gemiddeld Limburgse gemeenten en € 51,- per inwoner onder Nederlandse gemeenten van 10.000 tot 20.000 inwoners).

We adviseren uw Raad de nota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!' vast te stellen en de 8 kaderstellende voorstellen over te nemen.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Er zijn meerdere aanleidingen om juist nu nieuw gemeentelijk beleid te ontwikkelen voor sport en bewegen. Niet alleen spelen diverse actuele accommodatievraagstukken, ook hebben we te maken met een kleinschalige verenigingsstructuur en een vergrijzende bevolking.

Bovendien zien we dat de georganiseerde sport voor uitdagingen staan. Het sportlandschap verandert en onze inwoners hebben veel meer mogelijkheden voor sport en bewegen dan vroeger. Naast de verenigingssport zijn er steeds meer inwoners die individueel of in eigen groepjes sporten of bewegen. Ook zijn er inwoners die het niet op eigen kracht lukt om voldoende te bewegen. Onvoldoende bewegen draagt bij aan verschillende gezondheidsproblemen en als gemeente hebben we hierin een rol te vervullen.

Kortom, er zijn genoeg redenen om een nieuwe beleidsnota voor sport en bewegen op te stellen, waarin duidelijkheid wordt gegeven op een aantal prangende vraagstukken. De nota dient tegelijk ook als beleidskader voor de periode tot 2035. We stellen voor de nota halverwege de looptijd te herijken en na een jaar een overzicht te geven van de resultaten.

3. Relatie met bestaand beleid

Het huidige beleidskader van de gemeente voor sport en bewegen is de nota voor Sport én Bewegen 2016-2019 'Samen voor een Vitale Leefomgeving', die de gemeenteraad op 14 december 2015 heeft vastgesteld. Er spelen diverse vraagstukken in de gemeente, waarin de gemeente keuzes zal moeten maken. Het is wenselijk om daarbij een nieuw beleidskader te hebben.

Naast het formuleren van een nieuw beleidskader loopt het traject omtrent de taakstelling van De Polfermolen. Hierover vindt separaat besluitvorming plaats (Raadsnota 'De Polfermolen na 31 december 2020').

Tevens is de gemeente voor verschillende kernen bezig met het ontwikkelen van gebiedsvisies. Dat geldt voor de kern Berg, maar ook voor Valkenburg-Oost en Valkenburg-West. Deze nieuwe nota geeft vanuit een visie op het stimuleren van sport en bewegen mede input voor de gebiedsvisies naast vele andere bronnen

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Door uitvoering van deze nota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!' stimuleren we sport en bewegen en creëren we voor een helder toetsingskader voor toekomstige sportaccommodatievraagstukken. De nota zorgt tevens voor balans tussen ambitie en analyse. Zodoende worden in de nota 8 kaderstellende voorstellen gedaan. De argumentatie en overwegingen voor alternatieven bij deze voorstellen vindt u in hoofdstuk 3 van de beleidsnota.

Het eerste voorstel is in meer algemene zin de missie waar we beleidsmatig voor staan. De daarop volgende 7 kaders zijn concrete voorstellen op het gebied van sportaccommodaties, verenigingsaccommodaties, verenigingsondersteuning en stimulering van sport en bewegen.

- 1 Gemeente Valkenburg aan de Geul ondersteunt een gezonde leefstijl, met een passend voorzieningenniveau, met een beweegvriendelijke inrichting van de gemeente en met vitale 'open' verenigingen, die maatschappelijk actief zijn.
- 2 We gaan sporthal De Polfermolen en sporthal De Bosdries renoveren, mits er geen heroverweging plaatsvindt vanuit de ontwikkelingen rondom de verschillende gebiedsvisies.
- 3 Voor huisvesting van SV Geuldal op één locatie zal de gemeente Valkenburg aan de Geul samen met Gulpen-Wittem één van de bestaande locaties aanpassen, indien SV Geuldal daar mee instemt.
- 4 De gemeente heeft een regierol wat betreft het in stand houden of investeren in accommodaties. Voor de gemeente is leidend dat gemeentelijke uitgaven in verhouding staan tot een maatschappelijke waarde (voor de samenleving). Een vereniging dient vitaal te zijn en een maatschappelijke meerwaarde voor een dorp te hebben. Als dat in het geding is, zal de gemeente in overleg gaan met een vereniging om te bekijken of die vitaliteit en meerwaarde realiseerbaar zijn en op welke wijze.
- 5 De gemeente zal geen fusies van verenigingen van hogerhand opleggen, omdat verenigingen hier zelf over moeten beslissen.
- 6 Onder multifunctioneel gebruik van accommodaties verstaan wij het beter benutten van bestaande voorzieningen. Zo stellen we kunstgrasvelden open voor medegebruik.
- 7 De gemeente zal in 2021/2022 met een voorstel komen (inclusief voorwaarden en financiële paragraaf) om een bijdrage te verstrekken aan buitensportverenigingen voor verbetering van hun accommodatie via een bijdrageregeling.
- 8 We gaan de formatie combinatiefunctionarissen uitbreiden met een 0,5 tot 1 fte, zodat er meer mogelijkheden zijn voor het stimuleren van meer beweging voor ouderen en sporten met een beperking en vitalisering van verenigingen.

5. Samenwerking

In onze gemeente zijn op dit moment 2 fte combinatiefunctionarissen actief bij het ontwikkelen en aanbieden van sportaanbod en bij het stimuleren van samenwerkingsverbanden. Om de combinatiefunctionarissen beter te ondersteunen op verschillende vlakken zoals bewegingsonderwijs, verenigingsondersteuning en gezondheid wil de gemeente een samenwerking aangaan met een geschikte partner. Naast de 2 fte combinatiefunctionarissen heeft onze gemeente ook een beweegmakelaar. De beweegmakelaar is er voor alle inwoners van Valkenburg aan de Geul die gezonder willen leven door meer te bewegen. Onderlinge afstemming tussen de combinatiefunctionarissen en de beweegmakelaar is van belang.

Daarnaast werken we intensief samen met de gemeenten Gulpen-Witterm en Eijsden-Margraten. Met deze gemeenten en ruim 80 andere organisaties, waaronder sportverenigingen, onderwijsinstellingen, welzijnspartners en commerciële sportaanbieders, hebben we op 8 februari 2021 het Regionale Sportakkoord 'Heuvelland in Beweging' ondertekend. De kracht van het Regionale Sportakkoord is het verenigen van partijen in de regio die aan dezelfde ambities willen werken. In kerngroepen die de gemeentegrenzen overschrijden, zal komende jaren worden gewerkt aan de uitwerking van het Regionale Sportakkoord middels concrete acties.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

7. Duurzaamheid

Met de nota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!' werken we aan het duurzaam versterken van de leefbaarheid, het welbevinden en de gezondheid van onze Valkenburgse samenleving.

8. Financiën

In de begroting 2021 die de gemeente afgelopen najaar heeft vastgesteld zijn de financiële kaders aangegeven. Nieuw beleid kan alleen worden gefinancierd door besparingen op bestaand beleid of door incidentele onttrekkingen uit de gemeentelijke reservepositie. De uitdaging voor sport en bewegen is het vinden van ruimte in de sportbegroting voor nieuw beleid. Voor meer ondersteuning van de verenigingen (projecten) en voor meer mogelijkheden om inwoners te ondersteunen bij het vinden van een meer vitale levensstijl. Tegelijkertijd is er gezocht naar ruimte voor behoud en waar nodig renovaties van gemeentelijke binnen- en buitensportaccommodaties.

9. Communicatie

De contouren van de nieuwe beleidsnota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!' zijn met de Raadscommissie op 16 december 2020 en op 9 maart 2021 en tijdens de digitale verenigingsavond van 9 februari 2021 met sportverenigingen en stakeholders besproken.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u:

- de nota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt' vast te stellen inclusief de 8 kaderstellende voorstellen.

11. Bijlagen

---

1. Beleidsnota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!'
2. Rapport Vitaliteit voetbalverenigingen Valkenburg aan de Geul
3. Quick scan huisvesting SV Geuldal

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 11 maart 2021;

Gehoord de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 22 maart 2021;

Gelet op het belang van sport en bewegen voor de gezondheid en het welbevinden van de inwoners van Valkenburg aan de Geul.

B e s l u i t :

De nota *'Valkenburg aan de Geul Beweegt'* vast te stellen.

En daarbij:

1. als missie voor sport en bewegen vast te stellen: 'Gemeente Valkenburg aan de Geul ondersteunt een gezonde leefstijl, met een passend voorzieningenniveau, met een beweegvriendelijke inrichting van de gemeente en met vitale 'open' verenigingen, die maatschappelijk actief zijn'.
2. de sporthal De Polfermolen en de sporthal De Bosdries te renoveren, mits er geen heroverweging plaatsvindt vanuit de ontwikkelingen rondom de verschillende gebiedsvisies.
3. één van de bestaande locaties van SV Geuldal samen met de gemeente Gulpen-Wittem aan te passen voor huisvesting van SV Geuldal, indien SV Geuldal daar mee instemt.
4. te bevestigen dat de gemeente een regierol heeft voor wat betreft het in stand houden of om te investeren in accommodaties. Voor de gemeente is leidend dat gemeentelijke uitgaven in verhouding staan tot een maatschappelijke waarde (voor de samenleving). Een vereniging dient vitaal te zijn en een maatschappelijke meerwaarde voor een dorp te hebben. Als dat in het geding is, zal de gemeente in overleg gaan met een vereniging om te bekijken of die vitaliteit en meerwaarde realiseerbaar zijn en op welke wijze.
5. geen fusies van verenigingen van hogerhand op te leggen, omdat verenigingen hier zelf over moeten beslissen.
6. multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties door bestaande voorzieningen beter te benutten en kunstgrasvelden open te stellen voor medegebruik.
7. het college te vragen om in 2021/2022 met een voorstel te komen (inclusief voorwaarden en financiële paragraaf) om een bijdrage te verstrekken aan buitensportverenigingen voor verbetering van hun accommodatie via een bijdrageregeling.
8. de formatie combinatiefunctionarissen uit te breiden met een 0,5 tot 1 fte, zodat er meer mogelijkheden zijn voor het stimuleren van meer beweging voor ouderen en sporten met een beperking en vitalisering van verenigingen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 12 april 2021.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter